

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН ДҮРЭМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөл /цаашид “Зөвлөл” гэх/-ийн үйл ажиллагааг энэ дүрмээр зохицуулна.

1.2. Зөвлөл нь үйл ажиллагаагаа Монгол Улсын Үндсэн хууль, Газрын хэвлийн тухай, Ашигт малтмалын тухай, Газрын тосны тухай, Газрын тосны бүтээгдэхүүний тухай, Цөмийн энергийн тухай, Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын тухай, Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай, Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай, Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль, тогтоомжид нийцүүлэн явуулна.

1.3. Зөвлөл нь албан бичгийн хэвлэмэл хуудас, тэмдэг хэрэглэнэ.

1.4. Зөвлөлийн үйл ажиллагааны талаар нээлттэй мэдээлэл хүргэх зорилго бүхий цахим хуудас ажиллуулна.

Хоёр. Зөвлөлийн бүрэн эрх

2.1. Зөвлөл нь энэ дүрмийн 3.1-д заасан Зөвлөлийн хуралдаанаар дараах асуудлыг хэлэлцэж, холбогдох хууль тогтоомж, судалгааны арга, аргачлал, заавар, журамд нийцэж буй эсэх талаар зөвлөмж, дүгнэлт гаргана:

2.1.1. Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх геологийн судалгааны ажлын төсөл, төсөв түүний жил бүрийн тодотгол, эцсийн үр дүнгийн тайлан;

2.1.2. ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдийн гүйцэтгэсэн хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан, ордын нөөцийн тооцоо;

2.1.3. ашиглалтад бэлтгэгдсэн ордыг ашиглах, уурхайн хаалтын менежментийн төлөвлөгөө, баяжуулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ, түүний тодотгол;

2.1.4. ашигт малтмалыг гүн боловсруулах, нэмүү өртөг шингэсэн эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, боловсруулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ;

2.1.5. газрын тос, уламжлалт бус газрын тос (цаашид “газрын тос” гэнэ)-ны бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр гүйцэтгэсэн хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан, ордын нөөцийн тооцоо;

2.1.6. газрын тосны орд ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, газрын тос дамжуулах хоолойн ТЭЗҮ;

Гурав. Зөвлөлийн хуралдаан, зохион байгуулалт

3.1. Зөвлөлийн үйл ажиллагаа явуулах хэлбэр нь хуралдаан байх ба хэлэлцэх асуудлаас хамаарч доор дурдсан өргөтгөсөн болон салбар хуралдааны хэлбэрээр үйл ажиллагаагаа явуулна:

3.1.1. өргөтгөсөн хуралдаан;

3.1.2.геологийн судалгааны асуудал хэлэлцэх салбар хуралдаан;

3.1.3.ашигт малтмалын хайгуулын асуудал хэлэлцэх салбар хуралдаан;

3.1.4.ашигт малтмалын ордыг ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэл (цаашид “ТЭЗҮ” гэх)-ийн асуудал хэлэлцэх салбар хуралдаан;

3.1.5.боловсруулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ хэлэлцэх салбар хуралдаан;

3.1.6.газрын тосны асуудал хэлэлцэх салбар хуралдаан

3.2. Зөвлөлийн дүрмийн 3.1.1-д заасан хуралдаанаар дараах асуудлыг хэлэлцэнэ:

3.2.1.стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ордын нөөц, түүнтэй холбоотой тайлан, түүнийг ашиглах ТЭЗҮ, түүний тодотгол;

3.3. Зөвлөлийн дүрмийн 3.1.2-т заасан салбар хуралдаанаар дараах асуудлыг хэлэлцэнэ:

3.3.1.улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх геологийн судалгаа, ашигт малтмалын эрэл, тэдгээртэй адилтгах бусад судалгааны ажлын төсөл, төсвийн тодотгол, үр дүнгийн тайлан, төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх геологийн судалгааны ажилд хэрэглэх нормын төсөл зэрэг эдгээртэй адилтгах судалгаа;

3.3.2.геологийн судалгааны төсөл, тайлан, ажлын арга, аргачлал, ангилал, түүнд тавигдах шаардлага, заавар, зөвлөмж, дүрэм, журмын төсөл;

3.4. Зөвлөлийн дүрмийн 3.1.3-т заасан салбар хуралдаанаар дараах асуудлыг хэлэлцэнэ:

3.4.1.Ашигт малтмалын тухай хуулийн 48.3, 48.6.3-т заасны дагуу ирүүлсэн эдийн засгийн урьдчилсан үнэлгээ бүхий ашигт малтмалын баялгийн үнэлгээ, ордын нөөцийн тооцоолол бүхий хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан, түүний тодотгол, нөөцийн дахин тооцоолол;

3.4.2.тухайн жилд нэмэгдсэн болон хасагдсан ашигт малтмал, газрын тос, үүсмэл ордын улсын нөөцийн хөдөлгөөний тэнцэл (баланс);

3.4.3.ашигт малтмалын эрэл, хайгуулын ажлын арга, аргачлал, заавар, дүрэм, журмын төсөл болон ашигт малтмалын нөөцийн ангилал, түүнд тавигдах шаардлага, гарын авлага, аргачилсан зөвлөмж.

3.5. Зөвлөлийн дүрмийн 3.1.4-т заасан салбар хуралдаанаар дараах асуудлыг хэлэлцэнэ:

3.5.1.ашигт малтмалын орд ашиглах болон баяжуулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ, түүний тодотгол;

3.5.2.уул уурхайн үйлдвэрлэлийн техник, технологийг боловсронгуй болгох төсөл, уурхайн хаалтын менежментийн төлөвлөгөө, ашигт малтмалыг олборлон ашиглах явцад гарах хаягдлыг багасгах, байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах зэрэгт чиглэсэн судалгаа;

3.5.3.орд ашиглах болон баяжуулах үйлдвэрийн төслийн ТЭЗҮ-д тавигдах шаардлага, хүлээн авах заавар.

3.6. Зөвлөлийн дүрмийн 3.1.5-д заасан салбар хуралдаанаар дараах асуудлыг хэлэлцэнэ:

3.6.1.боловсруулах, цэвэршүүлэх, гүн боловсруулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ, түүний тодотгол;

3.6.2.боловсруулах, цэвэршүүлэх, гүн боловсруулах үйлдвэрийн технологи, хаягдал түүхий эдийг дахин боловсруулах технологийн судалгаа;

3.7. Зөвлөлийн дүрмийн 3.1.6-д заасан салбар хуралдаанаар дараах асуудлыг хэлэлцэнэ:

3.7.1.газрын тосны хайгуулын ажлын үр дүн, нөөцийн тооцооны тайлан, түүний тодотгол, нөөцийн дахин тооцоолол;

3.7.2.газрын тосны орд ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, түүний тодотгол;

3.7.3.газрын тосны бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх ТЭЗҮ, түүний тодотгол;

3.7.4.газрын тосны дамжуулах хоолойн ТЭЗҮ, түүний тодотгол;

3.7.5.Газрын тосны тухай хуулийн 8.1.3, 8.1.9-т заасан болон салбарын бусад холбогдох аргачлал, шаардлага, заавар, дүрэм, журмын төсөл түүнд тавигдах шаардлага, гарын авлага, аргачилсан зөвлөмж;

3.7.6.газрын тосны үйл ажиллагааны явцад гарах хаягдлыг багасгах, байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах зэрэгт чиглэсэн судалгаа;

Дөрөв. Зөвлөлийн чиг үүрэг, үйл ажиллагааны хамрах хүрээ

4.1. Зөвлөлийн дүрмийн 3.1.2-т заасан салбар хуралдаанаар асуудлыг хэлэлцэхдээ дараах үндсэн арга, аргачлалыг баримтлан асуудлыг хэлэлцэнэ:

4.1.1.геологийн судалгааны ажлын үр дүнгийн тайлан хэлэлцэхдээ судалгааны арга, аргачлал нь оновчтой, геологийн зургийн жишигт тохирсон, хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа арга аргачлалтай нийцэж буй, мөн энэхүү судалгаанд зарцуулсан зардлыг тухайн хуулийн этгээдийн санхүүгийн тайлан тэнцэлд хэрхэн тусгасан, эсэхийг Монголын стратиграфын комиссоос гаргасан дүгнэлт, зөвлөлөөс томилогдсон шинжээчийн дүгнэлтэд үндэслэн хэлэлцэж үр дүнгийн тайлан хүлээж авах эсэх тухай дүгнэлт, зөвлөмж гаргах;

4.1.2.улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх геологийн судалгааны ажлын төсөл, төсөв, төсвийн тодотголыг “Улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх геологийн судалгааны ажлыг санхүүжүүлэх, гүйцэтгэх, үр дүнг тооцох журам”-ын дагуу төрийн захиргааны төв байгууллага болон төрийн захиргааны байгууллагын тухайн асуудал хариуцсан нэгжээр хянуулсны дараа, гүйцэтгэсэн ажлын эцсийн үр дүнгийн тайланг Монголын стратиграфын комиссын дүгнэлт, зөвлөлөөс томилогдсон шинжээчээр шүүмж хийлгүүлж, дүгнэлт гаргуулсны үндсэн дээр Зөвлөлийн холбогдох салбар хуралдаанаар хэлэлцэж шийдвэрлэх;

4.1.3.улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэсэн геологийн судалгааны ажлын геологийн даалгаврыг хангалтгүй биелүүлснээс судалгааны ажлын чанар, үнэмшил нь тавьсан шаардлагад хүрээгүй тохиолдолд Зөвлөлийн хуралдаанаас энэ тухай дүгнэлт гаргаж, тухайн ажлыг гүйцэтгэгч хуулийн этгээдтэй байгуулсан гэрээний дагуу нөхөх төлбөр, мөнгөн торгууль ногдуулах болон цаашид төсөл хэрэгжүүлэгчээр оролцох

боломжгүй болох талаарх дүгнэлтийг захиалагчид уламжлах, харин төслийг амжилттай хэрэгжүүлсэн тохиолдолд урамшуулах асуудлыг “Улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх геологийн судалгааны ажлыг санхүүжүүлэх, гүйцэтгэх, үр дүнг тооцох журам”-ын дагуу холбогдох байгууллагуудад уламжлах;

4.2. Зөвлөлийн дүрмийн 3.1.3-д заасан салбар хуралдаанаар:

4.2.1.ашигт малтмалын ордын хайгуулын ажил, түүний үр дүнгийн тайланг холбогдох аргачилсан зөвлөмж, заавар, журам, нөөцийн ангилалд нийцүүлэн гүйцэтгэж боловсруулсан эсэх асуудлыг шинжээчийн дүгнэлтэд үндэслэн хэлэлцэж нөөцийг хүлээн авч ашигт малтмалын нөөцийн улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгэх, эсэх тухай дүгнэлт, зөвлөмж гаргах;

4.2.2.хайгуулын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч хуулийн этгээдээс ирүүлсэн ашигт малтмалын ордын нөөцийн ангилалд нийцүүлэн зөвлөх болон мэргэшсэн мэргэжилтэн ахалж боловсруулсан ордын нөөцийн тооцоолол бүхий үр дүнгийн тайланд шинжээчийн дүгнэлт гаргуулж төрийн захиргааны байгууллагын тухайн асуудал хариуцсан нэгжүүдээр хянуулж, хэлэлцүүлэх, эсэх тухай саналыг үндэслэн Зөвлөлийн холбогдох салбар хуралдаанаар хэлэлцэж шийдвэрлэх;

4.3. Зөвлөлийн дүрмийн 3.1.4-т заасан салбар хуралдаанаар:

4.3.1.ашигт малтмалын ордыг ашиглах, баяжуулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ-ийг хэлэлцэхдээ энэ дүрмийн 4.2.1-д заасан зөвлөмж, дүгнэлтийг үндэслэн оновчтой арга аргачлал, техник, технологийн шийдлээр, эдийн засгийн судалгаа, шинжилгээний үндэслэлтэйгээр боловсруулсан, эсэхийг шинжээчийн дүгнэлтэд үндэслэн хэлэлцэж ТЭЗҮ-ийг хүлээж авах, эсэх тухай дүгнэлт, зөвлөмж гаргах;

4.3.2.ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч, хуулийн этгээдээс зөвлөх болон мэргэшсэн зэрэгтэй мэргэжилтнээр ахлуулан ашигт малтмалын ордыг ашиглах, баяжуулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ болон уурхайн хаалтын менежментийн төлөвлөгөө, гэрээлэгчдээс газрын тосны орд ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, газрын тос дамжуулах хоолойн ТЭЗҮ-ийг холбогдох заавар, журам, шаардлагад нийцүүлэн боловсруулж, шинжээчийн дүгнэлт гаргуулсан бол төрийн захиргааны байгууллагын тухайн асуудал хариуцсан нэгжээр хянуулж, хэлэлцүүлэх, эсэх тухай саналыг үндэслэн Зөвлөлийн холбогдох салбар хуралдаанаар хэлэлцэн шийдвэрлэх;

4.4. Салбар хуралдаанаар энэ дүрмийн 3.1.5-т заасан асуудлыг хэлэлцэхдээ дараах аргачлалыг баримтлана:

4.4.1.боловсруулах, цэвэршүүлэх үйлдвэрийн ТЭЗҮ-ийг хэлэлцэхдээ оновчтой техник, технологийн шийдэл, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх байдлын үнэлгээ, судалгааг үндэслэлтэйгээр боловсруулсан, эсэхийг шинжээчийн дүгнэлтэд үндэслэн хэлэлцэж ТЭЗҮ-ийг хүлээж авах, эсэх тухай дүгнэлт, зөвлөмж гаргах;

4.5. Салбар хуралдаанаар энэ дүрмийн 3.1.6-т заасан асуудлыг хэлэлцэхдээ дараах аргачлалыг баримтлана:

4.5.1.газрын тосны ордын геологи, хайгуул, нөөцийн тооцооны тайлан, газрын тосны орд ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, газрын тосны бүтээгдэхүүний үйлдвэр, дамжуулах хоолойн ТЭЗҮ-ийг хэлэлцэхдээ холбогдох дүрэм, журам, шаардлагад нийцүүлэн боловсруулсан байдал, оновчтой техник, технологийн шийдэл, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх байдлын үнэлгээ, судалгааг үндэслэлтэйгээр боловсруулсан, эсэхийг

шинжээчийн дүгнэлтэд үндэслэн хэлэлцэж хүлээж авах, эсэх тухай дүгнэлт, зөвлөмж гаргах;

4.5.2.бүтээгдэхүүн хуваах гэрээлэгчээс газрын тосны ордын нөөцийн ангилалд нийцүүлэн зөвлөх болон мэргэшсэн мэргэжилтэн ахалж боловсруулсан ордын нөөцийн тооцоолол бүхий үр дүнгийн тайланд шинжээчийн дүгнэлт гаргуулж төрийн захиргааны байгууллагын тухайн асуудал хариуцсан нэгжүүдээр хянуулж, хэлэлцүүлэх, эсэх тухай саналыг үндэслэн Зөвлөлийн холбогдох салбар хуралдаанаар хэлэлцэж шийдвэрлэх;

4.5.3 Газрын тосны хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайланд төрийн захиргааны байгууллагын техникийн зөвлөлийн болон Монголын стратиграфын комиссын дүгнэлт гаргуулсан байна

Тав. Зөвлөлөөр хуралдааны дэг, түүний үе шат

5.1. Зөвлөлийн хуралдаан нь хуралдааны бэлтгэл хангах, хуралдаанаар асуудал хэлэлцэх болон, шийдвэр гаргах гэсэн үе шатаас бүрдэнэ.

5.2. Зөвлөлийн хуралдааны бэлтгэл хангах үе шат:

5.2.1. Зөвлөлийн хуралдаанаар асуудал хэлэлцүүлэх этгээд нь холбогдох хүсэлтээ геологи, уул уурхай, газрын тосны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага (цаашид “төрийн захиргааны байгууллага” гэх)-д хүсэлтээ гаргах;

5.2.2. Төрийн захиргааны байгууллага нь хүсэлтийг хүлээн авч, бүртгэн, баримт бичгийн бүрдлийг 14 хоногт багтаан хянан, бичиг баримтын зөрчилгүй хүсэлтийг холбогдох баримт бичгийн хамт 5 хоногт багтаан Зөвлөлийн салбар хуралдааны нарийн бичгийн даргад хүргүүлэх;

5.2.3. Салбар хуралдааны нарийн бичгийн дарга нь Зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцэх асуудлыг 7 хоногийн дотор Зөвлөлийн дарга болон салбар хуралдааны даргад урьдчилан танилцуулж, хэлэлцэх асуудал, тэдгээрийн дараалал, хуралдаан болох өдөр, цагийг товлож, хуралдаан эхлэхээс өмнө 5 хоногт багтаан нийтэд цахимаар мэдээллэх;

5.2.4. Салбар хуралдааны нарийн бичгийн дарга нь хуралдааны бэлтгэл ажлыг хангахтай холбоотойгоор:

5.2.4.1. хуралдаанаар хэлэлцэх асуудлын дараалал, холбогдох бичиг баримтыг цахим болон цаасан хэлбэрээр хувилж хуралдаан эхлэхээс ажлын 3-аас доошгүй өдрийн өмнө Зөвлөлийн гишүүдэд хүргүүлэх;

5.2.4.2. хуралдааны зохион байгуулалт, байрны нөхцөл, техник хэрэгслийн бэлэн байдлыг хангах;

5.2.5. Зөвлөлийн гишүүд нь салбар хуралдааны нарийн бичгийн даргаас ирүүлсэн хуралдааны хэлэлцэх асуудлын бичиг бүрэн танилцаж, саналаа бэлтгэсэн байх.

5.2.6. Зөвлөлийн гишүүд нь хэлэлцэж байгаа асуудалтай холбоотой ашиг сонирхлын зөрчилтэй талаараа хуралдаан даргалагчид бичгээр урьдчилан мэдэгдэх үүрэгтэй бөгөөд хуралдаан даргалагч түүнийг тухайн асуудлыг хэлэлцэх хуралдаанд оролцуулахгүй ба хэрэв хуралдаан даргалагч ашиг сонирхлын зөрчилтэй бол хуралдааныг удирдах эрхээ тухайн асуудлыг хэлэлцэж дуустал олонхийн саналаар аль нэг гишүүнд шилжүүлнэ;

5.3. Зөвлөлийн хуралдаанаар асуудал хэлэлцэх үе шат:

5.3.1. Зөвлөлийн хуралдааныг дор дурдсан дэгийн дагуу зохион байгуулна:

5.3.1.1. хэлэлцүүлж байгаа асуудлаар тайлан, бичиг баримтын үндсэн зохиогч, төсөл захиалагч тал танилцуулга хийх;

5.3.1.2. шинжээч, шинжээчдийн баг дүгнэлтээ танилцуулах;

5.3.1.3. геологийн судалгааны ажил, газрын тосны хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлангийн хувьд монголын стратиграфийн комиссийн дүгнэлтийг танилцуулах;

5.3.1.4. шүүмж, шинжээчийн дүгнэлтэнд гарсан асуудлаар тайлан, тэзү, түүний тодотгол, орд ашиглах төлөвлөгөө зохиогчид болон шаардлагатай гэж үзвэл тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн зүгээс хариу тайлбарыг өгөх;

5.3.1.5. хэлэлцэж буй асуудал болон зөвлөлийн хуралдаанаас гарах шийдвэрийн төсөлтэй холбогдуулж гишүүдийн зүгээс тайлан, бичиг баримтын зохиогч, шүүмжлэгч, шинжээч, төсөл хэрэгжүүлэгч, тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдэд асуулт тавьж, хариулт авах;

5.3.1.6. шаардлагатай тохиолдолд хэлэлцүүлж байгаа асуудлаар тайлан, бичиг баримтын үндсэн зохиогч, төсөл захиалагч талаас нэмэлт тайлбар сонсох;

5.3.1.7. асуулт, хариулт дууссаны дараа хэлэлцэж буй асуудлаар зөвлөлийн хуралдаанаас гаргах зөвлөмж, дүгнэлтийн төсөлтэй холбогдуулж гишүүд дүгнэлт, саналаа гаргах.

5.3.2. зөвлөлийн хуралдаан нь ажлын өдрүүдэд, ажлын цагаар монгол хэлээр, өмнө товлогдсон дарааллын дагуу явагдах бөгөөд хуралдаан нь тасралтгүй байна. зөвлөлийн хуралдаанаар асуудлыг тухайн өдрөө хэлэлцэж дуусгаагүй бол дараагийн ажлын өдөр асуудлыг үргэлжлүүлэн хэлэлцэнэ;

5.3.3. зөвлөлийн өргөтгөсөн хуралдааныг зөвлөлийн дарга, бусад хуралдааныг холбогдох чиглэлийн салбар хуралдааны дарга удирдана;

5.3.4. салбар хуралдааны дарга хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар хурал удирдах боломжгүй бол тухайн салбар хуралдааны даргын сонгосон гишүүн хуралдааныг удирдаж болно;

5.3.5. салбар хуралдааны дарга удаан хугацаанд хурал удирдах боломжгүй тохиолдолд зөвлөлийн дарга тухайн салбар хуралдааны гишүүдээс үүрэг гүйцэтгэгчийг томилж болно.

5.3.6. тухайн хуралдаанд оролцох зөвлөлийн гишүүдийн гуравны хоёр нь ирсэн тохиолдолд хуралдааны ирцийг бүрдсэнд тооцож хуралдааныг зохион байгуулна.

5.3.7. төрийн байгууллагаас томилогдсон Зөвлөлийн гишүүн нь хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар хуралдаанд оролцох боломжгүй тохиолдолд Зөвлөлийн дарга, салбар хуралдааны даргад бичгээр урьдчилан мэдэгдэж, харьяалах нэгжийн албан хаагчийг хуралдаанд санал өгөх эрхтэйгээр оролцуулж болно.

5.3.8. хуралдааны товд ороогүй, урьдчилан танилцуулагдаагүй асуудлыг Зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэхгүй.

5.3.9. зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэхээр ирүүлсэн асуудал нь бичиг баримтын бүрдэл дутуу, хуульд заасан шаардлага хангаагүй бол хурлын товд орсон эсэхээс үл хамааран зөвлөлийн хуралдаанаар тухайн асуудлыг хэлэлцэхээс татгалзаж, зөвлөлөөс Геологи, уул уурхайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад асуудлыг дахин хянуулахаар албан бичгээр буцаах;

5.3.10. зөвлөлийн хуралдаанаар асуудлыг хэлэлцэх явцад буцаахаар шийдвэрлэсэн бол уг шийдвэрийн шалтгаан, нөхцөл байдлын талаар тодорхой тусгасан хяналтын хуудас гарган тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч, холбогдох этгээдэд хүргүүлэх;

5.3.11. шаардлагатай гэж үзвэл холбогдох эрдэмтэн, мэргэжилтнүүдийг зөвлөлдөх, санал сонсох зорилгоор зөвлөлийн хуралдаанд урьж, оролцуулах;

5.3.12. хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас зөвлөлийн хуралдаанд биечлэн оролцох боломжгүй талаар бичгээр ирүүлсэн шинжээчийн хүсэлтийг үндэслэн тухай асуудлыг хуралдаанаар хэлэлцэх, эсэх асуудлыг хуралдаанд оролцогч гишүүдийн олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ;

5.4. Зөвлөлийн хуралдааны шийдвэр гаргах үе шат:

5.4.1. зөвлөлийн хуралдаан нь хууль дээдлэх ёс, шударга ёс, хамтын удирдлагын зарчмыг баримтлан цөөнхийн саналыг хүндэтгэн, олонхийн саналаар асуудлыг шийдвэрлэнэ:

5.4.1.1. зөвлөлийн гишүүн хэлэлцэж байгаа асуудалд “зөвшөөрсөн” эсхүл “татгалзсан” саналын аль нэгийг өгнө;

5.4.1.2. хуралдааны явцад зөвлөлийн гишүүн нь хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар чөлөө авсан тохиолдолд өөрийн саналыг бичгээр хуралдааны даргад гаргаж өгнө. Бичгээр санал өгөхдөө зөвшөөрсөн, татгалзсан тухайгаа тодорхой бичнэ;

5.4.2. Зөвлөлийн хуралдаанаас зөвлөлийн шийдвэр болон хуралдааны тэмдэглэл гарна;

5.4.3. Зөвлөлийн шийдвэр нь дүгнэлт, зөвлөмж хэлбэртэй байх ба шийдвэрийг хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхийн саналаар гаргаж, дараах зүйлийг шийдвэрт тусгана:

5.4.3.1. Зөвлөлийн дүгнэлтэд;

5.4.3.2 Зөвлөлийн зөвлөмжид;

5.4.4. Хуралдааны тэмдэглэлд доор дурдсан зүйлийг тусгах бөгөөд уг тэмдэглэлийг салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга хөтлөн, салбар зөвлөлийн даргын хамт гарын үсэг зурж баталгаажуулна:

5.4.4.1. хуралдаан болсон газар, хуралдаан эхэлсэн, завсарласан, дууссан он, сар, өдөр, цаг, минут;

5.4.4.2. ирцийн байдал (тоо, хувиар), хуралдаанд оролцоогүй гишүүний нэр, шалтгаан;

5.4.4.3. хуралдаанаар тухайн асуудлыг хэлэлцэхэд оролцсон, байлцсан хүмүүсийн нэр, албан тушаал;

5.4.4.4. хэлэлцсэн асуудал, түүнийг танилцуулсан хүний нэр, албан тушаал;

5.4.4.5. хэлэлцэж байгаа асуудалтай холбогдсон асуулт, хариулт, гаргасан санал, шүүмжлэл, хэлсэн үгийн товч утга;

5.4.4.6. хуралдаанд хоцорч ирсэн, хуралдааны дундуур чөлөө авч явсан гишүүний нэр, цаг, минут ба түүний бичгээр өгсөн санал;

5.4.4.7. саналын зөрүүтэй асуудлаар болон гарах шийдвэрийн төслийн утга, агуулга, санал хураалтын дүн (тоо, хувиар);

5.4.4.8. гарсан шийдвэрийн агуулга (утга);

5.4.4.9. зөвлөлийн гишүүний тусгайлан тэмдэглүүлэхээр хэлсэн болон бичгээр өгсөн санал;

5.4.5. зөвлөл нь шийдвэр гаргахдаа оролцогч хуулийн этгээдийн төлөөллийг байлцуулан шийдвэр гаргах бөгөөд шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд уг төлөөллийг хуралдааны танхимаас гарган, шийдвэр гаргаж болно;

5.4.6. зөвлөл нь хуралдаанаар хэлэлцсэн асуудал тус бүрээр шийдвэр гаргахдаа салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга, салбар зөвлөлийн дарга нар тухайн асуудлаа бүрэн хариуцаж гарын үсэг зурж баталгаажуулах ба зөвлөлийн дарга уг дүгнэлтийг хянан албажуулна;

5.4.7. Улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэсэн геологи, эрдэс баялгийн судалгааны ажлын төсөл, төсвийн тодотгол, эцсийн үр дүнгийн тайлан болон газрын тосны нөөцийн тооцооны тайлан, орд ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө зэрэгт Зөвлөлийн салбар хуралдааны дүгнэлтийг үндэслэн геологи, уул уурхай, хүнд үйлдвэр, газрын тосны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн, бусад холбогдох асуудлаар Зөвлөлийн салбар хуралдааны дүгнэлтийг үндэслэн төрийн захиргааны байгууллагын дарга шийдвэр гаргана.

Зургаа. Зөвлөлийн удирдлага, зохион байгуулалтын бүтэц

6.1. Зөвлөл нь дарга, орлогч дарга, салбар хуралдааны дарга, гишүүд, нарийн бичгийн даргаас бүрдэнэ.

6.2. Зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг геологи, уул уурхай, хүнд үйлдвэр, газрын тосны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн дараах нөхцөлөөр байгуулна:

6.2.1.Зөвлөлийн гишүүд нь геологи, уул уурхай, хүнд үйлдвэр, газрын тос зэрэг тухайн салбар зөвлөлийн чиг үүрэгт хамаарах чиглэлийн мэргэжилтэй, мэргэжлээрээ ... жилээс доошгүй хугацаанд ажилласан туршлагатай байх;

6.2.2.хамаарах салбарын зөвлөх, мэргэшсэн мэргэжилтэн байх;

6.2.3.өргөтгөсөн болон салбар зөвлөлийн гишүүдийн тавиас доошгүй хувь нь төрийн бус байгууллагын төлөөлөл байх;

6.2.4.өргөтгөсөн болон салбар зөвлөлийн гишүүдийн төрийн төлөөлөлд геологи, уул уурхай, газрын тос, хүнд үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв болон төрийн захиргааны байгууллагын тухайн асуудал хариуцсан албан тушаалтан байх;

6.2.5.салбар хуралдааны гишүүн нь бусад салбар хуралдааны гишүүн байж болно;

6.2.6.Зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд зөвлөлийн үйл ажиллагаа болон салбар хуралдааны хэлэлцэх асуудалтай ашиг сонирхолын зөрчилгүй, тухайн салбарын эрдэм шинжилгээ, судалгаа, сургалтын байгууллага, мэргэжлийн холбоод болон итгэмжлэгдсэн лабораторийн төлөөлөл буюу мэргэшсэн, мэргэжилтэн ажиллаж болно;

Долоо. Зөвлөлийн дарга, гишүүдийн эрх, үүрэг

7.1. Зөвлөлийн дарга нь дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

7.1.1.Зөвлөлийн өргөтгөсөн хуралдааныг удирдах, өртгөтгөсөн хуралдаанд оролцох гишүүдийн бүрэлдэхүүнийг энэ дүрмийн дагуу баталж, шаардлагатай

тохиолдолд хуралдаанд холбогдох яам, агентлаг, эрдэм шинжилгээний байгууллага зэргээс албан тушаалтан, мэргэжилтнүүдийг урилгаар /саналын эрхгүйгээр/ оролцуулахаар шийдвэрлэж болно;

7.1.2.Зөвлөлийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, салбар хуралдааны мэдээ, тайлантай тухай бүр танилцах, холбогдох гишүүдэд шаардлага тавьж ажиллана;

7.1.3.геологийн судалгаа, ашигт малтмалын ордын хайгуулын ажлын тайлан, ордыг ашиглах, баяжуулах, боловсруулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ, газрын тосны орд ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, газрын тос дамжуулах хоолойн ТЭЗҮ зэрэгт шүүмж, мэргэжлийн дүгнэлт гаргах шинжээчийг тухайн асуудал хариуцсан салбар хуралдааны даргын саналыг үндэслэн, зөвлөлийн дарга томилно;

7.1.4.стратегийн ач холбогдол бүхий ордын хайгуулын ажлын тайлан, нөөцийн тооцоолол, ордыг ашиглах, баяжуулах, боловсруулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ, түүний тодотголд шүүмж, дүгнэлт гаргах шинжээчдийн ажлын хэсгийг зөвлөлийн дарга тухайн асуудал хамаарах салбар хуралдааны даргатай зөвшилцөн, геологи, уул уурхай, хүнд үйлдвэр, газрын тосны асуудал эрхэлсэн засгийн газрын гишүүний тушаалаар томилох асуудлыг шийдвэрлүүлнэ;

7.2. Зөвлөлийн даргын эзгүйд түүний эрх, үүргийг түүний эрх олгосноор орлогч дарга бүх, эрх үүргийг хэрэгжүүлж, тухайн шийдвэртэй холбогдуулан хариуцлага хүлээнэ.

7.3. Зөвлөлийн салбар хуралдааны дарга нь дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

7.3.1.салбар хуралдаанаар хэлэлцэх асуудалд шүүмж, мэргэжлийн дүгнэлт гаргах шинжээчийг томилуулах саналыг Зөвлөлийн даргад гаргах;

7.3.2.салбар хуралдааны чиглэлд хамаарах стратегийн ач холбогдол бүхий ордын хайгуулын ажлын тайлан, нөөцийн тооцоолол, ордыг ашиглах, баяжуулах, боловсруулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ-д шүүмж, дүгнэлт гаргах шинжээчдийн ажлын хэсгийг байгуулах асуудлаар Зөвлөлийн даргатай зөвшилцөх;

7.4. Зөвлөлийн гишүүдийн эрх, үүрэг:

7.4.1.Зөвлөлийн дарга, орлогч дарга, салбар хорооны дарга, гишүүд нь зөвлөлийн гишүүний эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ;

7.4.2.Зөвлөлийн хуралдаанд саналын эрхтэй оролцох;

7.4.3.Зөвлөлийн хуралдаанд тогтмол оролцож, зөвлөлийн хэвийн, тасралтгүй үйл ажиллагааг хангаж ажиллах;

7.4.4.Зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцэх асуудлаар мэргэжлийн санал, дүгнэлтийг гаргаж оролцох;

7.5. Зөвлөлийн гишүүдийг дараах үндэслэлээр чөлөөлнө:

7.5.1. зөвлөлийн салбар хуралдааны бүрэлдэхүүний 30 хүртэлх хувийг жилд нэг удаа шинэчлэн тогтоож болох ба зөвлөлийн дарга нь зөвлөлийн гишүүдийн хуралдаанд оролцсон байдал, ирц, идэвх, хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр ээлжит хуралд 3 ба түүнээс дээш удаа оролцоогүй зөрчил гаргасан зэргийг харгалзан холбогдох саналаа геологи, уул уурхай, хүнд үйлдвэр, газрын тосны асуудал хариуцсан засгийн газрын гишүүнд танилцуулж шийдвэрлүүлэх;

7.5.2. ёс зүйн алдаа гаргасан гишүүнийг зөвлөлөөс хасах асуудлыг тухай бүрд нь шийдвэрлүүлнэ;

7.5.3. салбар зөвлөлийн дарга, гишүүд нь хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээс бусад тохиолдолд зөвлөлийн хуралдаанд 3-аас дээш удаа оролцоогүй тохиолдолд Зөвлөлийн гишүүний үүрэгт ажлаас тухай бүрд хасах асуудлыг шийдвэрлүүлнэ;

Найм. Зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга, түүний эрх, үүрэг

8.1. Салбар хуралдааны нарийн бичгийн дарга нь дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

8.1.1. Зөвлөлд асуудал хэлэлцүүлэхээр ирүүлсэн хүсэлт бүхий бичиг баримтын бүрдлийг шалган хүлээн авч, хүсэлтийг Зөвлөлд ирүүлсэн дарааллаар бүртгэх;

8.1.2. Зөвлөлөөр хэлэлцүүлэх асуудлын жагсаалтыг хуралдаан эхлэхээс өмнө энэ дүрэмд заасан хугацаанд багтаан гаргаж, шаардлагатай мэдээллээр гишүүдийг хангах ажлыг зохион байгуулах;

8.1.3. хариуцсан чиглэлийн дагуу Зөвлөлийн өртгөтгөсөн болон салбар хуралдааны бэлтгэл ажлыг хангаж, зохион байгуулах ба хуралдаанд саналын эрхгүйгээр оролцох;

8.1.4. хуралдаанаас гарсан шийдвэрийг холбогдох бусад бичиг баримтын хамт геологи, уул уурхайн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны эрх бүхий албан тушаалтанд шийдвэр гарсанаас хойш ажлын 10 өдөрт багтаан хүргүүлнэ;

8.1.5. хариуцсан асуудлын чиглэлээр ирүүлсэн мэдээ, тайлан, зөвлөмж, дүгнэлт, хуралдааны тэмдэглэлийг нэгтгэн салбар зөвлөлийн даргаар хянуулан Зөвлөлийн даргад тухай бүр танилцуулна;

8.1.6. Хууль хяналт, шүүхийн эрх бүхий байгууллагаас Зөвлөлтэй холбоотой асуудлаар маргаан шийдвэрлэх, хяналт, шалгалт хийх тохиолдолд тухайн асуудал хариуцсан нарийн бичгийн дарга шаардлагатай баримт, мэдээллийг тухай бүрд нь гаргаж өгөх үүрэгтэй.

Ес. Шинжээч томилох, түүний эрх, үүрэг

9.1.1 Зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэх асуудалтай холбоотойгоор Ашигт малтмалын тухай хуулийн 48.4-т заасан хугацаанд багтаан холбогдох шинжээчийг дараах байдлаар томилно:

9.1.1.1 Зөвлөлийн өргөтгөсөн хуралдаанаар хэлэлцэх асуудалд геологи, уул уурхай, хүнд үйлдвэр, газрын тосын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн;

9.1.2.1 Зөвлөлийн салбар хуралдаанаар хэлэлцэх асуудалд салбар хуралдааны даргын саналыг харгалзан Зөвлөлийн дарга;

9.1.2. Шинжээчийг томилж, түүнтэй гэрээ байгуулснаар шинжээчийн ажлыг гүйцэтгэх хугацаа тоологдох бөгөөд Зөвлөлийн хуралдаанаар асуудал хэлэлцүүлэхээр бэлтгэж байгаа аливаа хуулийн этгээд нь шинжээчийг тухайн асуудалтай холбоотой мэдээллээр бүрэн хангана.

9.1.3. Шинжээчийн шүүмж, дүгнэлт гаргах хугацаа нь тухайн ажлын цар хэмжээ, хэрэгцээ шаардлагаас хамаарна.

9.1.4. Шинжээч нь асуудлыг мэргэжлийн өндөр түвшинд судлан, шаардлагатай шүүмж, дүгнэлтийг холбогдох хууль тогтоомж, арга аргачлалын хүрээнд бие даан гаргана.

9.1.5. Шинжээчийн өгсөн шүүмж, эсхүл дүгнэлтийг бүхэлд нь хүлээн авах боломжгүй гэж хуулийн этгээд үзсэн тохиолдолд энэ тухайгаа шинжээчид албан ёсоор мэдэгдэж, дүгнэлтийн хариу тайлбарт тэмдэглэн баталгаажуулах ба тухайн асуудалтай холбоотой маргааныг Зөвлөлийн хуралдаанд тайлан, төсөл хэлэлцэх үеэр танилцуулж эцэслэн шийдвэрлүүлж болно.

9.1.6. Шинжээч нь үр дүнгийн тайлан, ТЭЗҮ, түүний тодотгол, газрын тосны орд ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө зэрэгт хийсэн өөрийн шүүмж, дүгнэлтийн үнэн бодит байдлыг бүрэн хариуцна.

9.1.7. Шинжээч нь Зөвлөлийн хуралдаанд биечлэн эсхүл цахим хэлбэрээр оролцох бөгөөд хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас хуралдаанд биечлэн оролцох боломжгүй тохиолдолд шалтгааны талаар Зөвлөлд урьдчилан төлөөлөгчөөр дамжуулан бичгээр хүргүүлнэ.

9.1.8. Шинжээч нь орд ашиглах төлөвлөгөө болон баяжуулах, боловсруулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ, уурхайн хаалтын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулсан хуулийн этгээдийн мэргэшсэн байдал, гүйцэтгэлийн чанарын талаар үнэлэлт, дүгнэлт өгөх, хариуцлагын талаар Зөвлөлд санал оруулах эрхтэй.

9.1.9. Төрийн захиргааны байгууллагын шаардлагаар хийгдсэн нөөцийн дахин тооцоололд дүгнэлт гаргах шинжээчээр тухайн асуудал хариуцсан эрх бүхий албан хаагчийг нэгжийн даргын саналыг үндэслэн томилж болно.

9.1.10. Хуулийн этгээд нь өөрийн хийж гүйцэтгэж буй геологийн судалгааны ажил болон орд ашиглах, баяжуулах, боловсруулах ТЭЗҮ, газрын тосны орд ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө зэргийг боловсруулах явцдаа Зөвлөлд албан бичгээр хандан шинжээчийг томилуулж болох бөгөөд энэ тохиолдолд шинжээч нь геологийн судалгааны болон бүх шатны геологи хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан, ТЭЗҮ, газрын тосны ордыг ашиглах төлөвлөгөө, боловсруулах үйлдвэр, дамжуулах хоолойн ТЭЗҮ боловсруулалтын явцад хяналт тавих хэлбэрээр оролцоно.

9.1.11. Шинжээчийн ажлын хөлсийг хуулийн этгээдээс дүгнэлт гаргуулахаар Зөвлөлд хүргүүлсэн холбогдох тайлан, ТЭЗҮ, төлөвлөгөө зэрэгт шинжээчийн хийх ажлын төрөл, хэмжээ, туршлага зэргийг үндэслэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас баталсан аргачлалаар тогтоож дараах байдлаар шинжээчид олгоно:

9.1.11.1. улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэсэн геологийн судалгааны ажлын үр дүнгийн тайланд шүүмж бичсэн шинжээч, хуралдаанд оролцсон гишүүдэд олгох ажлын хөлс, Зөвлөлийн үйл ажиллагаатай холбогдож гарах бусад зардлыг зохих журмаар батлагдсан төсвийн дагуу санхүүжүүлнэ;

9.1.11.2. ашигт малтмалын ордын хайгуулын ажлаар тогтоосон нөөцийн тооцооны тайлан, ордыг ашиглах, баяжуулах, боловсруулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ, газрын тосны орд ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, газрын тос дамжуулах хоолойн ТЭЗҮ-д хөндлөнгийн дүгнэлт гаргах шинжээчийн ажлын зардал, хөлсийг тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч болон холбогдох хуулийн этгээд хариуцна.

9.1.12. Улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэж байгаа геологийн судалгааны ажил болон стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ордын хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан, ордыг ашиглах, баяжуулах, боловсруулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ, түүний тодотголд /өргөтгөсөн хуралдаанаар хэлэлцэх/ шинжээч хийх асуудалд энэ дүрмийн 9.2.3 дахь заалт хамаарахгүй.

9.2. Шинжээчид тавигдах шаардлага:

9.2.1. Геологи, газрын тос, уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн салбарын мэргэшсэн, зөвлөх, мэргэжилтэн байх бөгөөд мэргэжлийн болон ёс зүйн зөрчилгүй байна;

9.2.2. Тухайн салбарын чиглэлээр мэргэшсэн, мэргэжилтнүүдийн оролцоог жигд хангах үүднээс жилд хамгийн ихдээ 3-аас илүүгүй удаа шинжээчээр ажиллах бөгөөд үүнд Зөвлөлийн дарга хяналт тавьж ажиллана;

9.2.3. Төрийн албан хаагч биш байх;

9.3. Шинжээчийг татгалзах үндэслэл:

5.4.1. хуулийн этгээд нь томилогдсон шинжээчээс гэрээ байгуулахын өмнө нэг удаа татгалзах эрхтэй бөгөөд шалтгааныг Зөвлөлд албан бичгээр хүргүүлэх ба шинээр томилогдох шинжээчийг энэ дүрэмд заасны дагуу томилох эсхүл шинжээчийг шинжээчдийн бүрэлдэхүүнээс хасах асуудлыг тухайн салбар хуралдааны даргын саналыг үндэслэн Зөвлөлийн дарга шийдвэрлэнэ;

5.4.2. томилогдсон шинжээч нь хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар шинжээчээр ажиллахаас татгалзах эрхтэй, харин ашиг сонирхолын зөрчилтэй тохиолдолд татгалзах үүрэгтэй бөгөөд энэ тухай хүсэлтээ Зөвлөлд бичгээр хүргүүлж шийдвэрлүүлнэ;

Арав. Үүрэг, хариуцлага

10.1. Салбар хуралдаанаас алдаа дутагдал гаргасан зохиогч, зөвлөх, шинжээчид анхааруулга бичгээр өгөх ба энэ тухай нарийн бичгийн дарга тэмдэглэл хөтөлж баталгаажуулна.

10.2. Хангалтгүй гүйцэтгэлтэй тайлан, бичиг баримтыг Зөвлөлийн хуралдаанд хэлэлцүүлсэн зохиогч, зөвлөх, хуулийн этгээдийн ажиллах эрхийг хязгаарлах асуудлыг эрх бүхий байгууллагад тухай бүр хандан хүргүүлнэ.

10.3. Хуулийн этгээд нь зөвлөлийн хуралдаанд оруулах бичиг баримтыг санаатайгаар хуурамчаар үйлдсэн тохиолдолд Зөвлөл уг асуудлыг холбогдох эрх бүхий байгууллагад тавьж шийдвэрлүүлэх арга хэмжээ авна.

10.4. Зөвлөлийн дарга, гишүүд нь буруу шийдвэр гаргасан талаар байгууллага, иргэдээс ирсэн гомдлыг Геологи, уул уурхай, газрын тосны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудит хариуцсан нэгж тухай бүр шалгаж, дүгнэлт гаргана.

10.5. Шинжээч нь хангалтгүй, түүнчлэн санаатай хуурамч дүгнэлт гаргасан тохиолдолд Зөвлөлийн дарга, зөвлөлийн салбар хуралдааны дарга нь дахин шинжээчээр нэг жил хүртэл хугацаагаар томилохоос татгалзаж, түүний зөвлөх, мэргэшсэн зэргийг түдгэлзүүлэх, асуудлыг тухайн эрх олгосон байгууллагад хандаж шийдвэрлүүлнэ.

10.6. Зөвлөлийн үйл ажиллагааны оролцогч талуудад зохих хариуцлага хүлээлгэх тухай асуудлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу эрх бүхий байгууллагад тавьж шийдвэрлүүлж болно.

10.7. Зөвлөл нь геологийн судалгаа, ашигт малтмалын ордын хайгуулын ажлын тайлан, ордыг ашиглах, баяжуулах, боловсруулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ, түүний тодотгол, газрын тосны орд ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, газрын тосны боловсруулах үйлдвэр, дамжуулах хоолойн

ТЭЗҮ, түүний тодотгол зэргийг удирдан боловсруулсан зөвлөх болон мэргэшсэн мэргэжилтнүүд, хуулийн этгээд, шинжээчдийн ажлын гүйцэтгэлд үнэлэлт, дүгнэлт өгч, давтан хангалтгүй ажилласан, ёс зүйн зөрчил гаргасан этгээдийн мэргэжлийн зэргийг бууруулах, эрхийг цуцлуулах, хариуцлага тооцуулах саналыг холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд тавьж шийдвэрлүүлж болно.

10.8. Геологи, уул уурхай, хүнд үйлдвэр, газрын тосны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн, төрийн захиргааны байгууллагын дарга нь Зөвлөлийн хуралдааны дүгнэлт, зөвлөмжөөр өгөгдсөн үүрэг, даалгаврыг тогтоосон хугацаанд нь биелүүлээгүй хуулийн этгээдтэй холбоотой гаргасан шийдвэрээ түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох эрхтэй.

ШИНЖЭЭЧИЙН АЖЛЫН ХӨЛС ТООЦОХ АРГАЧЛАЛ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

- 1.1. Энэ аргачлалын зорилго нь шинжээчийн ажлын хөлсний жишгийн үндэслэлийг тогтооход оршино.
- 1.2. Геологийн судалгаа, ашигт малтмалын хайгуулын ажлын тайлан, нөөцийн тооцоо (цаашид “тайлан” гэх), ордыг ашиглах болон баяжуулах, боловсруулах үйлдвэрийн техник эдийн засгийн үндэслэл ба газрын тосны орд ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө (цаашид “ТЭЗҮ” гэх) зэрэгт Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлөөс томилогдсон шинжээчийн ажлын хөлс тооцоход энэ жишгийг мөрдөнө.

Хоёр. Шинжээчийн ажлын хөлс тооцох

- 2.1. Улсын төсвийн санхүүжилтээр гүйцэтгэсэн геологийн судалгааны ажлын үр дүнгийн тайланд дүгнэлт гаргахаар томилогдсон шинжээчийн ажлын хөлсийг “Улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх геологийн судалгааны ажлыг санхүүжүүлэх, гүйцэтгэх, үр дүнг тооцох журам”-ыг үндэслэн тооцож олгоно.
- 2.2. Улсын төсвийн бус санхүүжилтээр гүйцэтгэсэн ашигт малтмалын хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан, ордыг ашиглах, баяжуулах, боловсруулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ, газрын тосны орд ашиглах үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд шүүмж, дүгнэлт гаргахаар томилогдсон шинжээчийн ажлын хөлсийг тооцохдоо тухайн хуулийн этгээд болон шинжээч нар доорх аргачлалыг үндэслэн тохиролцож болно.

$$z = \left(\frac{\bar{c} + \frac{3}{4} \bar{c}}{160 \text{ ц}} \right) * t + b + a$$

z: Шинжээчийн ажлын хөлс

$\bar{c}$: Үндэсний статистикийн хорооноос гаргасан тухайн үеийн Уул уурхайн салбарын дундаж цалин

$\frac{3}{4} \bar{c}$: Салбарын нарийн мэргэжлийн инженерийн цалингийн итгэлцүүр

160 ц: Сарын дундаж ажлын цаг

t: Шинжээчийн нийт ажиллах цаг

b: Шинжээчийн зэргийн болон бусад нэмэгдэл

a: Шинжээчийн бусад зардал

Эсвэл хуулийн этгээд болон шинжээч нар Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд харилцан тохиролцож болно.

- 2.3. Шинжээчийн ажлын хөлсний хэмжээг тогтоохдоо тухайн тайлан, ТЭЗҮ-д тусгагдсан нөөцийн хэмжээ, олборлох хүчин чадал зэрэг гол үзүүлэлтүүдэд үндэслэн шинжээчийн мэргэжлийн ур чадвар шаардах байдал, үүсэж болох эрсдэл, хүлээх хариуцлага, шинжээчийн дүгнэлт гаргах хугацаа зэргийг харгалзан үзнэ.

- 2.4. Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлөөс томилогдсон шинжээч тухайн ажлыг гүйцэтгэхдээ тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч болон захиалагчтай гэрээ байгуулж ажиллана.
- 2.5. Талууд тухайн шинжээчийн ажлын төрөл, хэмжээ, ажлын хөлсний хэмжээ, хугацаа, татварын тухай гэрээнд тусгасан байна.
- 2.6. Энэ аргачлалыг стратегийн ордын тайлан, ТЭЗҮ-д шинжээч хийхэд хэрэглэхгүй бөгөөд талууд олон улсын жишгийн дагуу шинжээчийн ажлын хөлсийг тохирно.

Жич:

Эрдэс баялагийн мэргэжлийн зөвлөлийн дүрэмтэй холбоотой саналаа доорх мэйл хаягаар ирүүлнэ үү.

bayar.erh0207@gmail.com

Утас: 51-264883, 99099611

